

ਛਾਇਦੀਬਣਦ ਸਤਿਗੁਰ ਸਭੁਜ ਸਿੰਘਿਆ ਅਤੇ ਸਟੋਟ ਪਸੰਨ੍ਹਾਂ ਛਾਇਦੀਬਣਦ,

ਚਾਨਾਟਹੀ ਮਾਦਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਅਭਿਆਨ ਅਥਾਰਟੀ (ਪੰਜਾਬ)

ਪਿੰਧਿਆ ਭਵਨ, ਪੀ.ਐਸ.ਈ.ਬੀ. ਕੰਪਲੈਕਸ, ਈ.ਬਲਾਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਮੰਜ਼ਿਲ, ਫੇਜ਼-8, ਮੋਹਾਲੀ, ਈ.-101 ; iedpunjabssa@gmail.com

मेहा विभेद

ਮਕੱਤਿ, ਪੰਜਾਬ ਮਨੁਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਥੋਰਡ
ਮੇਹਾਲੀ।

ਮੀਤੇ ਨੰ: ਪਾਈ.ਧੀ.ਡੀ.ਪੈਸ.ਪੈਸ./ਕਮਜ਼ਾ/2018/3881 ਮਿਤੀ: 14/3/18

ਵਿਸ਼ਾ :- ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ HI, VI ਅਤੇ MR ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਬੀਆਂ ਲਈ ਪਸੰਬ ਦੇ ਦੱਸਵੀਂ ਘਾਤੁਵੀਂ ਦੇ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚ relaxation ਦੇਣ ਸੰਬੰਧੀ।
ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਬੀਆਂ ਦੀ limited vocabulary ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਸ਼ਬਦ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਾਠ ਪਸੱਭਕ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ vocabulary ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਹੋਣ।

ਉਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਕੱਛ relaxations ਦੇਣੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :-

1. ਪੇਪਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਪਰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ 15 ਮਿਨਟ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਾਂ ਹਾਲੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਚਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੈਟਾਗਰੀ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ 30 ਮਿਨਟ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਕਲਾਂਗਤਾਵਾਂ (HI, VI ਅਤੇ MR (Intellectual Disabilities)) ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਚਰਥੀਆਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
 2. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ HI, VI ਜਾਂ MR ਪ੍ਰੀਖਿਆਚਰਥੀ ਪੇਪਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਮਤੇ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਕੈਟਾਗਰੀ (disability) ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਹੀ ਨਿਗਰਾਨ (Invigilator) ਵਜੋਂ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।

-H. મહારાજ

ਡਿਪਟੀ ਸਟੇਟ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ
ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਧਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਅਡਿਆਨ ਅਥਾਰਟੀ
ਪੰਜਾਬ।

ਪਿੱਠ : ਕਰਾਂ ਨੰ : ਆਈ.ਈ.ਡੀ.ਐਸ.ਐਸ./ਤਮਸਾ/2018/3882-83 ਮਿਤੀ : ੧੫) ੦੩/੧੮

ਉਪਹੇਲਤ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਚਨਾ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹਿੱਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

1. ਤਾਈਰੈਕਟਰ ਅਕਾਦਮਿਕ (ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੇਰਡ)
 2. ਕੰਟਰੋਲਰ ਪੀਥਿਆਵਾਂ (ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੇਰਡ)

גניזה מא-א-ב

ਡਿਪਟੀ ਸਟੇਟ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ
ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਧਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤਿਥਾਨ ਅਥਾਰਟੀ
ਪੰਜਾਬ।

(61) १५/२
n. ८७
n. ८८

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਟੇਟ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ,
ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਧਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਅਭਿਆਨ ਅਥਾਰਟੀ (ਪੰਜਾਬ).

ਸਿੱਖਿਆ ਡਵਨ, ਪੀ.ਐਸ.ਈ.ਬੀ. ਕੰਪਲੈਕਸ, ਈ-ਬਲਾਕ, ਪੰਜਾਬੀਜ਼ਿਲ, ਫੇਜ਼-8, ਮੋਹਾਲੀ, ਈ-ਮੈਲ : iedpunjabssa@gmail.com

ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ

ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ
ਮੋਹਾਲੀ।

ਮੀਮੋ ਨੰ: ਆਈ.ਈ.ਡੀ.ਐਸ.ਐਸ./ਰਮਸਾ/2018/

ਮਿਤੀ :

ਵਿਸ਼ਾ :-

ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਢੱਸਵੀਂ ਅਤੇ ਬਾਚੁੜੀਂ ਸ੍ਰੀਣੀ ਦੀ ਬੋਰਡ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ Scribe ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਸਬੰਧੀ।

1. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਮਿਤੀ 06.02.2018 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸਕੱਤਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ Scribe (ਲਿਖਾਰੀ) ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਕਤ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰਿਪੋਰਟ ਆਪ ਵੱਲੋਂ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਇਸ ਪੱਤਰ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕਰਕੇ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

2. ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੱਖਿਆ ਸਕੱਤਰ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਅਨੁਸਾਰ Scribe ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਕੇਂਦਰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਵੱਲੋਂ ਕੁੱਝ ਨਿਯਮਾਂ/ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਸਮੂਹ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀਆਂ/ ਕੇਂਦਰ ਕੰਟਰੋਲਰਾਂ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਨੁਲੱਗ 'ਓ' ਵਜੋਂ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹੈ। RPWD Act 2016 ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ 21 ਕਿਸਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਲੱਗ 'ਆ' ਵਜੋਂ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹੈ।

3. ਮਿਤੀ 28.02.2018 ਤੋਂ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਬਾਚੁੜੀਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਸੁਰੂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ/ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਇਹ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਲਈ Scribe ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਨਵੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ (ਨਾਲ ਨੱਥੀ) ਬੋਰਡ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ prominent ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ display ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਹ Scribe ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣ।

4. ਉਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਕੰਟਰੋਲਰ/ਕੇਂਦਰ ਸੁਪਰਫੌਂਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ/ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਤੁਰੰਤ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ Scribe ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਕੜ ਨਾ ਆਵੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰਤਮੰਦ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਇਸ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਾ ਰਹੇ।

- ਜਾਣੀ -

ਡਿਪਟੀ ਸਟੇਟ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ
ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਧਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਅਭਿਆਨ ਅਥਾਰਟੀ
ਪੰਜਾਬ।

ਪਿੱਠ ਅੰਕਣ ਨੰ: ਆਈ.ਈ.ਡੀ.ਐਸ./ਰਮਸਾ/2018/੯੫੩੩ ਮਿਤੀ: ੨੦/੦੨/੨੦੧੮

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹਿੱਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

1. ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਕਾਦਮਿਕ (ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ)
2. ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੰਪਿਊਟਰਜ਼ (ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ)
3. ✓ ਕੰਟਰੋਲਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ (ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ)

ਡਿਪਟੀ ਸਟੇਟ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ
ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਧਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਅਭਿਆਨ ਅਥਾਰਟੀ
ਪੰਜਾਬ।

- ਨੱਥੀ :- 1. ਮਿਤੀ 06.02.2018 ਨੂੰ Scribe ਸਬੰਧੀ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰਿਪੋਰਟ।
2. Scribe ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਹਦਾਇਤਾਂ (ਅਨੁਲੱਗ 'ਓ' ਅਤੇ 'ਆ')।

ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਦੱਸਵੀਂ ਅਤੇ ਬਾਜੁਵੀਂ ਸ੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਬੋਰਡ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ Scribe ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ
ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਪੇਲਣਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਮਿਤੀ 06.02.2018 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸਕੱਤਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਜੀ
ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਰੀ ਹੇਠ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਡਾਗ ਲਿਆ:-

1. ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਕਾਦਮਿਕ (ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ)
 2. ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬੰਧੁਟਚੜ (ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ)
 3. ਮਿਸ. ਸਲੇਨੀ ਕੌਰ, ਡੀ.ਐਮ. (ਆਈ.ਏ.ਡੀ.ਐਸ.ਐਸ.) ਰਮਸਾ
 4. ਸ਼੍ਰੀ ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚਿੰਮੇਰਸ ਪਰਸਨ (ਆਈ.ਏ.), ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
 5. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੰਜੂ ਗੁਪਤਾ, ਹਿੰਦੀ ਮਿਸਟ੍ਰੈਸ, ਸਸਤਸ (ਕੰ) ਵੇਰਕਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
1. ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸਕੱਤਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ
ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਬੋਰਡ
ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ Scribe (Writer) ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਖਤਿਆਰ ਹੁਣ ਪਸੰਬਦ ਦੇ
ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਸੈਂਟਰ ਸੁਪਰਡੰਟ ਕੇਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਬੰਧਤ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵੱਲੋਂ Scribe ਦੀ
ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਕੇਸ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸੈਂਟਰ
ਸੁਪਰਡੰਟ ਨੂੰ ਮੰਜੂਰੀ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੈਂਟਰ ਸੁਪਰਡੰਟ ਕੇਲ Scribe ਦੀ ਮੰਜੂਰੀ ਦੇਣ ਦਾ
ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਇਹ ਸੇਵਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਾਂ ਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ on time implement ਕਰਨ ਲਈ
ਮਿਸ ਸਲੇਨੀ ਕੌਰ, ਡੀ.ਐਮ. (ਆਈ.ਏ.ਡੀ.ਐਸ.ਐਸ.) ਰਮਸਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਬੋਰਡ
ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ Scribe ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ
ਸਕੱਤਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮੇਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੇ
ਨਾਮ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੰਟੈਕਟ ਨੰ; opted subjects ਦੀ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀ ਦਾ contact no.
ਦਰਜ ਹੋਵੇਗਾ। ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਵੀਂ ਅਤੇ ਬਾਜੁਵੀਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਡੇਟ ਸ਼ੀਟ ਵੀ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ
ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।
3. ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚੁੱਕਵਾਂ Scribe ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ
ਇੱਕ ਹਫਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਬੰਧਤ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ Scribe
ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਤਾਲ-ਮੇਲ ਬਣ ਸਕੇ। ਡੀ.ਐਮ. (ਆਈ.ਏ.ਡੀ.ਐਸ.ਐਸ.) ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ
ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੂਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਮਾਨੀਟਰਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ
ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ Scribe ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
4. ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ Scribe
ਲਈ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਵਿਧਾ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਮੁਦਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
Scribe ਨੂੰ ਪਸੰਬਦ ਵੱਲੋਂ prescribed ਫੀਸ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡਿਪਲੀ ਸਟੇਟ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ
ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਧਿਮਕ ਸਿੱਖਿਆ ਅਭਿਆਨ ਅਕਾਦਮੀ
S. ਪੰਜਾਬ।

ਲਿਖਾਰੀ

ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਪਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਸੰਬ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੌਰਾਨ Scribe (ਲਿਖਾਰੀ) ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਪਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਦਸਵੀਂ ਅਤੇ ਬਾਜੂਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀਆਂ ਪਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਾਰੀ (scribe) ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ:-

- ਲਿਖਾਰੀ (scribe) ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਕੇਵਲ ਨੇਟਰਹੀਣ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹਰ ਉਸ ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਬੋਰਡ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ eligible ਹੈ। RPWD Act 2016 ਅਨੁਸਾਰ 21 recognized ਵਿਕਲਾਂਗਡਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹੈ।
- ਬੋਰਡ ਦੀ ਦਸਵੀਂ ਅਤੇ ਬਾਜੂਵੀਂ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਕੀ ਪਰੀਖਿਆਵਾਂ (ਪਹਿਲੀ ਤੋਂ ੫ਵੀਂ ਅਤੇ ੧੧ਵੀਂ) ਲਈ ਵੀ scribe ਦੀ ਚੋਣ ਸਮੇਂ ਇਹਨਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
- 1. ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਬੋਰਡ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ Scribe (Writer) ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਖਤਿਆਰ ਹੁਣ ਪਸੰਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਸੈਂਟਰ ਸੁਪਰਫੱਟ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਬੰਧਤ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿਸੋਪਲ ਵੱਲ Scribe ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਕੇਸ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਉਪਰਤ ਸੈਂਟਰ ਸੁਪਰਫੱਟ ਨੂੰ ਮੰਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੈਂਟਰ ਸੁਪਰਫੱਟ ਕੋਲ Scribe ਦੀ ਮੰਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।
- 2. ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਲਿਖਾਰੀ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵੀ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਪ੍ਰੋਜ਼ੱਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸੈਂਟਰ ਸੁਪਰਫੱਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- 3. ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀ Scribe (ਲਿਖਾਰੀ) ਲੈਣ ਸਬੰਧੀ ਬੇਨਤੀ ਅਤੇ Scribe ਲੱਗਣ ਲਈ ਰਸਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ particulars (ਜੇ ਲਿਖਾਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੇ ਖੁਦ ਦੇਣਾ ਹੈ) ਸਬੰਧਤ ਸਕੂਲ ਮੰਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ, ਭਾਵ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੈਂਟਰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਵੱਲ particulars ਚੈਕ ਕਰਕੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿਤੀ ਨੂੰ ਲਿਖਾਰੀ ਸਬੰਧਤ ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਜਮਾਤ ਘੱਟ ਪਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਵ ਦਸਵੀਂ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਲਈ 11ਵੀਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ 12ਵੀਂ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਲਈ 11ਵੀਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੀ ਲਿਖਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

5. ਚਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ Scribe ਲਈ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਵਿਧਾ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਮੁਫ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। Scribe ਨੂੰ ਪਸੰਬ ਵੱਲੋਂ prescribed ਫੀਸ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਢੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
6. ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਵੀ ਲਿਖਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਇਹ ਦੇਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਗਣਿਤ (ਜੋ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਮੀਡਿਅਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣ) ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਲਿਖਾਰੀ ਅੰਛੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ/ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਡਿਕਟੋਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇ ਇੱਕ ਫੋਟਾ ਜਿਹਾ ਟੈਸਟ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਸੁਣ ਕੇ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਹੀ scribe ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਲਿਖਾਰੀ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਹਿੱਤਰ, ਨਕਸੇ, ਆਦਿ ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੇ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨਾਲ ਧੱਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।
7. ਇਹ ਵੀ ਦੇਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਲਿਖਾਰੀ ਦਾ mental level ਅਤੇ ਮਾਤਰ ਭਾਸ਼ਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੋਵੇ।
8. ਜਿਹੜਾਂ ਵੀ ਲਿਖਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਉਹ ਸਮੇਂ ਦਾ ਪਾਬੰਦ (punctual) ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ।
9. ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਡੇਟ ਸੀਟ ਇੱਕ ਹਫਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ।
10. ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪੇਪਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਹੀ ਲਿਖਾਰੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਕੇਵਲ ਅਮਰਜੈਸੀ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਬਦਲਵਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ ਲਿਖਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿੱਖੇਵਾਰੀ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀ ਅਤੇ ਸੈਟਰ ਸੁਪਰਫੱਟ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।
11. ਇਸ ਲਈ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਹਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਲਈ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਐਮਰਜੈਸੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਾਰੀ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੱਕਤ ਨਾ ਆਵੇ।
12. ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਕਮ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੇ ਨਾਤੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਉਤੇ ਕੋਈ ਅਹਿਸਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਵੇਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਫੇਰ ਵੀ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਕੰਮ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।
13. ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਹੀ ਲਿਖਣਾ ਹੈ ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬੋਲੇ ਨੇ ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਬੋਲਣ ਉਤੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਰੱਖੇ। ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੁੱਝ ਨਾ ਲਿਧੇ।

14. ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ (ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਪਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ) ਦੀ ਤੁਪਰੋਕਾ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
 15. ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਉਡਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਖਾਨੇ ਭਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਕਮ ਲਈ ਉਹ ਕਿਗਰਾਨ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।
 16. ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨਾਲੋਂ ਪਰੀਖਿਆ ਲਈ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਪਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਪਰੀਖਿਆ ਦੇ ਕੇ ਜਲਦੀ ਜਲਦੀ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕਾਹਲੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਵੱਧ ਮਿਲੇਗਾ, ਦੋ ਘੰਟੇ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਲਈ 40 ਮਿੰਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਲਈ 20 ਮਿੰਟ ਵੱਧ ਮਿਲਣਗੇ।
 17. ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਪਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ I-Card ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
 18. ਲਿਖਾਰੀ ਪਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ physically fit ਹੋਵੇ।
 19. ਪਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਲੋਕੀਂਦੀ stationary ਮੁੱਹੋਈਆ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਗਹਿਰ ਦੇ ਪੇਪਰ ਲਈ ਜਮੈਟਦੀ ਬਾਕਸ, ਆਦਿ।
 20. ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਪਰੀਖਿਆ ਭਵਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਦੱਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਲਿਖਾਰੀ ਪੂਰੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇਗਾ, ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਨਕਲ ਰਹਿਤ ਪਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਵੇਗਾ।
 21. ਕੇਂਦਰ ਸੁਪਰਈਟ/ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਲਿਖਾਰੀ ਤੋਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਾਈ-ਪੋਸ਼ਟ ਲੈ ਲਈ ਜਾਵੇ:-

ਮੈਂ (ਲਿਖਾਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ਤੇ ਪਤਾ) ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ
 (ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਮ) (ਹੱਲ ਨਿਭਰ) ਦਾ ਲਿਖਾਰੀ ਹਾਂ ਅਤੇ
 ਮੈਂ ਪਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਨਕਲ ਰਹਿਤ ਪਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ
 ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਵੇਂਗਾ।

22. ਕੇਂਦਰ ਸੁਪਰਡੰਟ ਵੱਲੋਂ ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਪਰੀਧਿਆਰਬੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੰਧਰਾ ਕਮਰਾ ਪਰੀਧਿਆ ਲਈ ਇੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਗਰਾਨ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਖੇਤਰੀ ਨੋਤਰਹੀਣ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਹੋਵੇ ਜਾਂ Visual Impairment ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸੇਸ਼ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਥ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਕੇਂਦਰ

ਲੜੀ ਨੰ.	ਅਪੰਗਤਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ਮ	ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ	ਪਹਿਚਾਣ ਅਤੇ ਲੱਛਣ
1	Blindness	ਲੋਡਰਹੀਣਤਾ	ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਕਠਿਨਾਈ ਜਾਂ ਪੂਰਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਹੀਣਤਾ
2	Low Vision	ਘੱਟ ਨਜ਼ਰ	ਘੱਟ ਦਿਖਣ ਜਾਂ 60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਨਾ ਕਰ ਪਾਉਣਾ
3	Leprosy Cured persons	ਕੋਹੜ੍ਹ ਗੁਸਤ ਵਿਅਕਤੀ	ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾ ਸਥਾਂਵੀ ਦੇਸ਼, ਸ਼ਰੀਰ ਤੇ ਰੱਗਹੀਣ ਧੱਬੇ, ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾ ਦਾ ਟੇਢਾ ਹੋ ਜਾਣਾ, ਹੱਥਾਂ ਜਾਂ ਪੈਰਾ ਦਾ ਸੂਨ ਹੋ ਜਾਣਾ।
4	Hearing Impairment (deaf and hard of hearing)	ਸੁਣਨ-ਖੋਲਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਜਾਂ ਉੱਚਾ / ਘੱਟ ਸੁਣਨਾ	ਬਹੁਪਦ, ਉੱਚਾ ਸੁਣਨ ਜਾਂ ਘੱਟ ਸੁਣਨਾ
5	Locomotor Disability	ਚੱਲਣ ਫਿਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਵਿਅਕਤੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੇਲੀਓ)	ਹੱਥਾਂ ਜਾਂ ਪੈਰਾ ਦੇਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ: ਲਕਵਾ; ਹੱਥਾਂ ਜਾਂ ਪੈਰਾ ਦਾ ਕੱਟੇ ਹੋਣਾ; ਪੇਲੀਓ
6	Dwarfism	ਬੰਨਾਪਣ	4 ਫੁੱਟ 10 ਇੰਚ ਜਾਂ 147 ਸੇ.ਮੀ. ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੱਦ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ
7	Intellectual Disability	ਮਾਨਸਿਕ ਮੰਦਤਾ (ਮੰਦਬੁੱਧੀ)	ਸਮਝਣ, ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਭਾਵ ਵਿਅਕਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਠਿਨਾਈ ਹੋਣਾ, IQ ਲੇਵਲ 70 ਤੋਂ ਘੱਟ।
8	Mental illness	ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਘੀਮਾਰ	ਇਹ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਪੁਸ਼ਾਨੀ ਕਾਰਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਲਾਜਯੋਗ ਹੈ।
9	Autism Spectrum Disorder (ASD)	ਮਸਤ-ਮਲੰਗ, ਆਤਮ ਲੀਨਤਾ	ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ, ਅੱਖਾਂ ਮਿਲਾ ਕੇ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰ ਪਾਉਣਾ, ਗੁੰਮਜੂਮ ਰਹਿਣਾ।
10	Cerebral Palsy	ਦਿਮਾਰੀ ਲਕਵਾ	ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ ਜਕੜਣ, ਚੱਲਣ ਵਿੱਚ ਕਠਿਨਾਈ, ਹੱਥਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕਠਿਨਾਈ

11	Muscular Dystrophy	ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆ ਸਥਾਈ ਵਿਕਾਲ	ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ।
12	Chronic Neurological Conditions	ਗੰਭੀਰ ਤੰਤ੍ਰ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸਥਿਤੀ	ਕਮਜ਼ੋਰ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆ, ਦੌਰੇ ਪੇਟਾ, ਧਿਆਨ ਲਗਾਊਣ ਵਿੱਚ ਘਾਟ, ਆਦਿ।
13	Specific Learning Disability	ਸਿੱਖਣ ਸਥਾਂਪੀ ਅਪੰਗਤਾ	ਬੋਲਣ, ਲਿਖਣ, ਸਮਝਣ, ਜੇਡ, ਘਟਾਊ, ਗੁਣਾ, ਭਾਗ, ਆਕਾਰ, ਭਾਉ, ਹੂਚੀ ਆਦਿ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਕਠਿਨਾਈ।
14	Multiple Sclerosis	Chronic Progressive Multiple Disorder (ਚਿਰਕਾਲੀਨ ਦਿਮਾਗੀ ਵਿਕਾਲ)	ਦਿਮਾਗ ਅਤੇ ਗੀਜ਼ੂ ਦੀ ਹੱਡੀ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨੀ।
15	Speech and language disability	ਬੋਲਣ ਸਥਾਂਪੀ ਵਿਕਾਲ	ਬੋਲਣ ਸਥਾਂਪੀ ਕਠਿਨਾਈ, ਅਮ ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਬੋਲਣਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ।
16	Thalassemia	ਖੂਨ ਸਥਾਂਪੀ ਰੋਗ	ਖੂਨ ਦਾ ਘੱਟ ਹੋਣਾ, ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਹੀਮਾਗਲੈਬਿਨ ਸਥਾਂਪੀ ਦੇਸ, ਨਵਾਂ ਖੂਨ ਨਾ ਬਣ ਪਾਊਣਾ, ਵਾਰ ਵਾਰ ਖੂਨ ਚੜਾਊਣਾ।
17	Hemophilia	ਖੂਨ ਸਥਾਂਪੀ ਰੋਗ	ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੂਨ ਦਾ ਵਗਣਾ ਬੰਦ ਨਾ ਹੋਣਾ।
18	Sickle Cell Disease	ਖੂਨ ਸਥਾਂਪੀ ਰੋਗ / ਕਮਜ਼ੋਰੀ	ਖੂਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਮੀ, ਖੂਨ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਣ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅੰਗ ਦਾ ਖਰਾਬ ਹੋਣਾ।
19	Multiple Disabilities including deaf-blindness	ਬਹੁ- ਵਿਕਲਾਗਤਾ (ਡੋਫ-ਬਲਾਈਡ ਸਮੇਤ)	ਦੇ ਜਾਂ ਦੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਕਲਾਗਤਾ ਦਾ ਹੋਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਸੁਣਣ-ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥਾ।
20	Acid Attack victim	ਤੇਜ਼ਾਬ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪੀਤਤ	ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗ, ਹੱਥ, ਪੈਰ, ਅਥਾਂ ਆਦਿ ਤੇਜ਼ਾਬ ਦੇ ਹਮਲੇ ਕਾਰਣ ਪ੍ਰਤਾਪਿਤ ਹੋਣਾ।
21	Parkinson's Disease	ਦਿਮਾਗੀ ਵਿਕਾਲ	ਹੱਥ, ਪੈਰ, ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਜਕੜਣ; ਨਾਚੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਥਾਂਪੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾ।